

Klára Woitschová

Resumé

Listy z památníků ve Wunschwitzově sbírce. Soupis a edice

Genealogická a heraldická sbírka, jejímž původcem je svobodný pán Gottfried Daniel Wunschwitz, patří mezi nejhodnotnější sbírky tohoto typu v Národním archivu. Předložená studie se zabývá jednou z jejich složek – listy z památníků. Tento soubor tvoří 61 kusů samostatných listů – 42 z nich jsou originály, 19 Wunschwitzovy pečlivě provedené náčrty.

Většina z památníkových listů je dobře dochována, takže poskytují celou řadu cenných informací. Datované doklady jsou z období let 1573–1708, nejvíce je však dokladů z posledních dvou desetiletích šestnáctého století a prvních dvou desetiletích století sedmnáctého. Nejčastěji byly zápisy na listech učiněny v Praze (5x), méně často se objevují města v Itálii (Siena, Padova) a Říše (Jena). Též bylo možné zkoumat jazykové provedení zápisů: objevuje se zejména latina a němčina, čeština zaznívá pouze na čtyřech listech. Z hlediska grafického ztvárnění zkoumaný soubor nikterak nevybočuje z běžně užívaného památníkového schématu textových polí a znakové výzdoby, vesměs velmi kvalitně a pečlivě provedené.

Zajímavá je otázka původu jednotlivých listů – u některých je přímo Wunschwitzem uvedeno, ze kterého památníku pocházejí, v několika případech majitele památníku odhalí zápis, ve většině případů však původní provenience listu zůstává nezjistitelná.

Na závěr studie je připojen kompletní soupis památníkových listů ve Wunschwitzově sbírce a jejich edice a součástí je i obrazová příloha.

Zusammenfassung

Die Stammbuchblätter in der Wunschwitz' Sammlung. Verzeichnis und Edition.

Die genealogische und heraldische Sammlung, derer Urheber Gottfried Daniel Freiherr Wunschwitz ist, gehört zu den wertvollsten Sammlungen von diesem Typ im Nationalarchiv. Diese Studie befasst sich mit einem derer Bestandteile – mit den Stammbuchblättern. 61 selbständige Blätter bilden diese Kollektion – 42 davon sind Originale, 19 von Wunschwitz mit großer Sorgfalt ausgearbeitete Skizzen. Die meisten Stammbuchblätter sind gut erhalten, also sie können eine Reihe von wertvollen Informationen geben. Die datierten Dokumente stammen aus den Jahren 1573–1708, die meisten aber aus den letzten zwei Jahrzehnten des 16. Jahrhunderts und ersten zwei Jahrzehnten des 17. Jahrhunderts. Die Einschreibungen wurden am häufigsten in Prag (5x) gemacht, dann oft in den italienischen Städten (Siena, Padua) und im Reich (Jena). Man konnte auch die Sprachausführung der Einschreibungen untersuchen: man findet vor allem das Latein und Deutsch, das Tschechisch befindet sich bloß auf vier Blättern. Vom Gesichtspunkt der graphischen Gestaltung aus weicht die untersuchte Kollektion vom allgemein gebrauchten Stammbuchschema der Textfelder und der emblematischen Verzierung, durchweg sehr qualitativ und sorgfältig durchgeführt.

Interessant ist die Frage der Herkunft der einzelnen Blätter – bei einigen ist es direkt von Wunschwitz angeführt, aus welchem Stammbuch sie herkommen. In einigen Fällen entdeckt die Einschreibung den Stammbuchbesitzer, in meisten Fällen bleibt aber die ursprüngliche Provenienz des Blattes unfeststellbar.

Zum Schluss der Studie ist ein komplettes Verzeichnis der Stammbuchblätter in Wunschwitz' Sammlung und ihrer Edition angeknüpft und einen eigenen Bestandteil bildet auch die Bilderbeilage.